

ความคิดเห็นและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Opinion and Behavior of Participation in Solid Waste Management of King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang's Students

วัลย์ลักษณ์ อัครีรวงศ์

ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ 1 ซอยฉลองกรุง 1 แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

E-mail: walailaknoi@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.769 ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและจัดสรรขนาดตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 465 ชุดจากแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 63.9 เป็นเพศหญิง มีเพียงร้อยละ 32.5 ที่เคยได้รับการณรงค์เรื่องการคัดแยกขยะอย่างเหมาะสมจากสถาบันฯ ร้อยละ 13.1 ระบุว่ามีการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ ที่เหลือมีการคัดแยกเป็นบางครั้งหรือไม่ได้ทำการคัดแยก สาเหตุหลักเนื่องจากไม่มีถังขยะแยกประเภท โดยในภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นที่เห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย แต่พบว่านักศึกษายังมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ผลการทดสอบสมมติฐานไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศและคณะกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ : การจัดการขยะมูลฝอย ความคิดเห็น พฤติกรรม นักศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to investigate the opinion and behavior of students in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang (KMUTL), in participating in solid waste management. Questionnaires, which has reliability value equal to 0.769, were employed to collect data. Stratified random sampling method was used and the number of each faculty in each stratum was allocated by proportion. Out of the total number of questionnaires administered, 465 were returned and used in the analysis. The results revealed that 63.9 percent of the respondents were female and only 32.5 percent have been educated in separating solid waste properly from KMUTL. 13.1 percent of respondents had always separated their garbage before disposal. The rest had sometimes or never separated it. The main reason given was that they had not been provided with separate dustbins for waste disposal. Overall, the respondents had high-level opinions on solid waste management but their level of participation was intermediate. However, the results of hypotheses testing showed that there were no statistical difference at the 0.05 level between sex and faculty with their behaviors.

Keywords : Solid Waste Management, Opinion, Behavior, Students

บทนำ

ปัจจุบันจำนวนประชากรของประเทศเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี 2557 ได้มีตัวเลขประมาณการว่าจะมีประชากรในประเทศไทย 64,871,000 คน (สถาบันประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557) รวมทั้งในปี 2558 จะเป็นปีที่ภูมิภาคอาเซียนจะเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Society) ซึ่งประเทศไทยจะกลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว การบิน การค้าและการลงทุนต่างๆ ซึ่งจะมีความต้องการในการใช้และบริโภคทรัพยากรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดของเสียจากกิจกรรมการบริโภคและการดำเนินธุรกิจเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรที่สูงที่สุดในประเทศ กล่าวคือมีจำนวนประชากรทั้งที่ปรากฏในทะเบียนราษฎร์รวมทั้งประชากรแฝงประมาณ 10 ล้านคนขึ้นไป ซึ่งเป็นแหล่งที่ผลิตปริมาณขยะประมาณร้อยละ 24 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บทั่วประเทศ โดยมีปริมาณขยะที่จัดเก็บได้เฉลี่ย 9,774.45 ตันต่อวัน และคาดว่าหากเป็นเช่นนี้ต่อไปในปี 2569 กรุงเทพมหานครจะมีปริมาณขยะที่ต้องดำเนินการจัดเก็บ

เฉลี่ย 19,273 คันต่อวัน หรือ 7,000 ล้านกิโลกรัมต่อปี (จนิษฐ์ ประเสริฐบุรณะกุล, 2558) ปัจจุบัน ส่วนประกอบของขยะเหล่านี้มีปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่มีการบริโภคเพิ่มมากขึ้นทุกปี ขยะเหล่านี้จะประกอบไปด้วยสารพิษและ โลหะหนักต่าง ๆ ที่พบมาก เช่น ตะกั่ว (Lead)ปรอท (Mercury) แคดเมียม (Cadmium) โครเมียม (Chromium) แบริลเลียม (Beryllium) พลวง (Antimony) เป็นต้น (อรวรรณ พุทธิสุทธิ์ และศุลพรี แสงกระจ่าง, 2553) ซึ่งหากไม่มีการจัดการขยะอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพหรือการกำจัดมูลฝอย ยังใช้วิธีการที่ไม่ถูกสุขลักษณะแล้ว กรุงเทพมหานครรวมทั้งจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยอาจต้องประสบ กับปัญหาวิกฤตขยะพิษตกค้างซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการปนเปื้อน ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายตั้งแต่ครัวเรือน ชุมชน ภาครัฐรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและร่วมมือกันในการดำเนินการจัดการปัญหา เหล่านี้อย่างถูกวิธี

ปัญหามูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่่นั้นเกิดจากการขาดความตระหนัก ขาดจิตสำนึกที่ดี ในการจัดการมูลฝอยที่เหมาะสม ไม่มีระเบียบวินัยและยังขาดแนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ (กมลทิพย์ ชื่นหมื่นไวย และอุไรวรรณ อินทร์ม่วง, 2554) จากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่าหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแปลงขยะ กลับมาเป็นทรัพยากร โดยได้ริเริ่มโครงการต่างๆ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของขยะ เหลือใช้ (สำนักสิ่งแวดล้อม, 2557) อาทิเช่น กรุงเทพมหานครได้จัดทำโครงการการใช้ประโยชน์จาก ขยะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การใช้ประโยชน์จากขยะที่เป็นแหล่งกำเนิด โดยส่งเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยเพื่อตอบรับแนวคิดชุมชนน่าอยู่โดยมีการคัดแยกวัสดุรีไซเคิลในครัวเรือน เพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ 2) การใช้ประโยชน์จากขยะที่เก็บรวบรวมแล้วหลังจากนำเข้าโรงงานคัดแยกขยะ ซึ่งจะแยกได้เป็นวัสดุรีไซเคิล เศษอาหารขยะอินทรีย์ ขยะที่ไม่ย่อยสลาย และขยะที่ย่อยไม่ได้เพื่อจะถูก นำไปใช้ทำเชื้อเพลิงในโรงงานซีเมนต์ต่อไป การบริหารจัดการขยะอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพจะเกิด ประโยชน์ต่อสังคม เช่น ลดปัญหาขยะ ลดปัญหาด้านสุขภาพของประชากร นอกจากนั้นยังสามารถช่วย ลดปัญหาโลกร้อนโดยลดการปล่อย CO₂ จากการใช้ขยะเป็นพลังงานทดแทนได้อีกด้วย ซึ่งการบริหาร จัดการขยะดังกล่าวเป็นงานที่ต้องการการลงทุนสูง ทั้งด้านระบบการจัดเก็บ การคัดแยก และการกำจัด ขยะ จึงทำให้โอกาสที่จะเกิดระบบการจัดการขยะอย่างยั่งยืนเป็นไปได้ยาก อย่างไรก็ตามหัวใจสำคัญ ในการจัดการขยะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนรวมถึงการมีส่วนร่วมของ ประชาชนทุกคนมิใช่เป็นเพียงหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น หากทุกคนร่วมกันคัดแยก ขยะตั้งแต่ต้นทางจะทำให้ระบบการจัดการเป็นไปได้อย่างสะดวก ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดในพื้นที่

ต่าง ๆ ลดลงและสามารถนำขยะไปใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งขยะและกำจัดขยะ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ดำเนินงาน และก่อให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนโดยรอบ และสามารถขยายผลที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมภายในประเทศในอนาคตด้วย (ศูนย์การจัดการด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย, 2549)

นักศึกษาซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นผู้มีการศึกษาซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะก้าวออกไปสู่สังคมในอนาคตและสร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาในสถาบันฯ ดังกล่าวได้ข้อสรุปถึงที่เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะมูลฝอยทั้งภายในสถาบันฯ และส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการจัดการและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในงานวิจัยนี้คือนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2557 ทั้งหมด 7 คณะ 4 วิทยาลัย ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยการบริหาร และจัดการ วิทยาลัยนานาชาติ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการข้อมูล และวิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีฯ ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 20,111 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2557)

2. การสุ่มตัวอย่าง

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างนักศึกษาจากทุกคณะและวิทยาลัย และได้เลือกใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามคณะและวิทยาลัยซึ่งมีทั้งหมด

11 ชั้นภูมิ และในแต่ละชั้นภูมิสามารถกำหนดขนาดตัวอย่างได้โดยใช้สมการที่ (1)

$$n_h = \frac{N_h n}{N} \quad (1)$$

จากนั้นนำขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ มาจัดสรรตามสัดส่วนของจำนวนประชากรของแต่ละชั้นภูมิ (Proportion Allocation) จะได้จำนวนหน่วยตัวอย่างของนักศึกษาที่แสดงในตารางที่ 1 จากนั้นเก็บข้อมูลนักศึกษาในแต่ละคณะและวิทยาลัยด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience Sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนหน่วยตัวอย่างจำแนกตามคณะและวิทยาลัย

คณะ/วิทยาลัย	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนหน่วย ตัวอย่าง (คน)	จำนวนแบบสอบถาม (ชุด)
คณะวิทยาศาสตร์	4,783	93	111
คณะวิศวกรรมศาสตร์	5,674	111	132
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	2,246	44	53
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	2,479	48	58
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	2,384	46	56
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	791	15	19
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	503	10	12
วิทยาลัยการบริหารจัดการ	825	16	19
วิทยาลัยนานาชาติ	123	2	3
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการข้อมูล	133	3	3
วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยี ฯ	170	4	4
รวม	20,111	392	470

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดค่าของ $e = 0.05$ และค่าของประชากรทั้งหมดที่ศึกษา (N) เท่ากับ 20,111 คน ขนาดตัวอย่าง (n) ที่คำนวณได้จริงเท่ากับ 392 คน แต่ทั้งนี้เพื่อลดความผิดพลาดต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 20 จากขนาดตัวอย่างที่จัดสรรไว้ และได้ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ 470 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยคือ แบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและพฤติกรรมการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง (2) ความคิดเห็นด้านการจัดการขยะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นแบบประมาณค่า Likert Scale 5 ระดับ (3) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาโดยลักษณะคำถามเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบให้ตรงกับที่ปฏิบัติจริงมากที่สุดเป็นแบบประมาณค่า Likert Scale 5 ระดับ และ (4) ข้อคำถามปลายเปิด โดยสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะภายในสถาบันฯ

4. การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1) ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถาบันฯ จำนวน 2 ท่าน และภายนอกสถาบันฯ จำนวน 1 ท่าน

2) ทำการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการจัดการขยะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.769 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามที่ออกแบบมาสามารถนำไปใช้งานได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยการนำแบบสอบถามไปแจกแก่นักศึกษาในแต่ละคณะให้ตอบและรอเก็บแบบสอบถามคืนทันทีจนครบจำนวนตามตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละชั้นภูมิ โดยมีระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน 2558

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยวิธีการ t-test รวมทั้งการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าหากพบมีความแตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 1 คู่ จะทำการนำข้อมูลไปวิเคราะห์การวิเคราะห์เชิงซ้อน (Multiple Comparison Test) ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) เพื่อให้ทราบว่าตัวอย่างกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน

1) การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) การแปลความหมายด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 100)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50	หมายถึง	ไม่มีความคิดเห็น
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3) การแปลความหมายด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้เกณฑ์
ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 100)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 470 ฉบับ และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 465 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.94 ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมด จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.9 เป็นเพศหญิงและอีกร้อยละ 36.1 เป็นเพศชาย จากการใช้แผนการ
สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ คณะที่มีกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือคณะวิศวกรรมศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 28.1
รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์ร้อยละ 24.1 ส่วนคณะที่มีกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดและมีจำนวนเท่ากันคือ
วิทยาลัยนานาชาติ และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 0.6 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.5
ระบุว่ายังไม่เคยได้รับการณรงค์ถึงการคัดแยกขยะอย่างเหมาะสมจากสถาบันฯ โดยร้อยละ 71.6 ของ
กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเมื่ออยู่ในสถาบันฯ มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งเป็นบางครั้งและร้อยละ 15.3 ระบุว่า
ไม่ได้คัดแยก มีเพียงร้อยละ 13.1 ที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอหรือทุกครั้ง สาเหตุที่ไม่ได้
ทำการคัดแยกหรือคัดแยกเป็นบางครั้งนั้น ร้อยละ 44.3 ระบุว่าเนื่องจากในสถาบันฯ ไม่มีถังขยะแยก
ประเภท ร้อยละ 15.4 ระบุว่าไม่เข้าใจสัญลักษณ์ และอีกร้อยละ 13.1 ระบุว่าแยกไปก็ไม่มีภาชนะนำ
ไปรีไซเคิล รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	465	100.0
ชาย	168	36.1
หญิง	297	63.9
คณะ	465	100.0
วิทยาศาสตร์	112	24.1
วิศวกรรมศาสตร์	131	28.2
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	50	10.8
สถาปัตยกรรมศาสตร์	57	12.2
เทคโนโลยีการเกษตร	56	12.0
อุตสาหกรรมการเกษตร	19	4.1
เทคโนโลยีสารสนเทศ	12	2.6
วิทยาลัยการบริหารและจัดการ	18	3.9
วิทยาลัยนานาชาติ	3	0.6
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการข้อมูล	3	0.6
วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีฯ	4	0.9
คณะมีดัชนีแยกประเภทเพื่อรองรับการทิ้งขยะประเภทต่างๆ	465	100.0
ใช่	296	63.6
ไม่ใช่	112	24.1
ไม่ทราบ	57	12.3
ได้รับการรณรงค์ถึงการคัดแยกขยะอย่างเหมาะสมจากสถาบันฯ	465	100.0
เคย	151	32.5
ไม่เคย	314	67.5
ได้คัดแยกขยะก่อนทิ้งเมื่ออยู่ภายในสถาบันฯ	465	100.0
ทุกครั้ง / เสมอ	61	13.1
เป็นบางครั้ง	333	71.6
ไม่ได้คัดแยก	71	15.3

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่ไม่ได้คัดแยกขยะก่อนทิ้งหรือคัดแยกเป็นบางครั้ง	404	100.0
ไม่เข้าใจสัญลักษณ์	62	15.4
ไม่มีถังขยะแยกประเภท	179	44.3
คิดว่าแยกไปก็ไม่มีการนำไปรีไซเคิลอยู่ดี	53	13.1
แม้บ้านจะเป็นผู้แยกขยะจากถังรวม	30	7.4
อื่นๆ	42	10.4
ไม่ระบุ	38	9.4

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในสถาบัน ฯ ในระดับปานกลางโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือปัญหาขยะไม่ใช่ปัญหาระดับบุคคลแต่เป็นปัญหาระดับประเทศที่ทุกคนต้องร่วมมือกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยอย่างยิ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 สำหรับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นที่ต่ำที่สุดคือการแก้ปัญหาขยะจะเป็นหน้าที่ของฝ่ายอาคารและสถานที่เท่านั้นโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. การคัดแยกขยะเป็นภาระที่ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดหาภาชนะสำหรับทิ้งขยะเพิ่มขึ้น	3.80	0.93	เห็นด้วย
2. การให้นักศึกษาคัดแยกเศษอาหารเป็นขั้นตอนที่สกปรกและไม่เหมาะสม	2.66	1.08	ไม่มีความคิดเห็น
3. การคัดแยกขยะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	4.19	0.70	เห็นด้วย
4. การแก้ปัญหาขยะเป็นหน้าที่ของฝ่ายอาคารและสถานที่เท่านั้น	2.56	1.01	ไม่มีความคิดเห็น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
5. การมีถังขยะหลายใบทำให้เกิดความยุ่งยากในการตัดสินใจทิ้งขยะ	2.94	1.07	ไม่มีความคิดเห็น
6. การคัดแยกขยะจะช่วยให้นักศึกษาไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งของลงบนพื้นที่สาธารณะ	3.71	0.76	เห็นด้วย
7. ควรมีการคัดแยกขยะภายในสถาบัน ฯ	4.17	0.66	เห็นด้วย
8. สถาบัน ฯ ควรรณรงค์ให้ทุกคณะมีการคัดแยกประเภทของขยะก่อนที่จะนำไปทิ้งลงในถังขยะ	4.14	0.64	เห็นด้วย
9. สถาบัน ฯ ควรมีโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการนำขยะไปใช้ให้เกิดประโยชน์	4.08	0.71	เห็นด้วย
10. ผู้บริหารในสถาบัน ฯ ควรเอาใจใส่ในการควบคุมการกำจัดขยะอย่างสม่ำเสมอ	4.14	0.70	เห็นด้วย
11. ปัญหาขยะไม่ใช่ปัญหาระดับบุคคลแต่เป็นปัญหาระดับประเทศที่ทุกคนต้องร่วมมือกัน	4.27	0.7	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
12. การที่ภาครัฐกำหนดให้การแก้ไขปัญหาขยะให้เป็นวาระแห่งชาติ	4.12	0.74	เห็นด้วย
ภาพรวม	3.73	0.92	เห็นด้วย

3. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

จากการศึกษาถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังพบว่าโดยภาพรวมนักศึกษามีพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในระดับปานกลางโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือการเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลเรื่องปัญหาขยะภายในคณะซึ่งอยู่ในระดับปานกลางโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 รายละเอียดแสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

พฤติกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
1. เลือกซื้อสินค้าที่เป็นฉลากสีเขียวหรือพิจารณาถึงบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ขวดพลาสติก เป็นต้น	3.31	0.83	ปานกลาง
2. เลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินไป	3.32	0.80	ปานกลาง
3. เลือกใช้วัสดุต่าง ๆ ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก	3.42	0.79	ปานกลาง
4. เลือกใช้ถุงผ้าหรือถุงพลาสติกใบเดียวใส่สิ่งของมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกใบเล็กหลาย ๆ ใบ	3.52	0.85	มาก
5. เก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้	4.02	0.84	มาก
6. ใช้กระดาษรีไซเคิลในการพิมพ์เอกสารต่าง ๆ	3.67	0.85	มาก
7. มีการคัดแยกขยะประเภทมีพิษ เช่น ไม่ทิ้งภาชนะบรรจุสารเคมีลงในถังขยะทั่วไป เป็นต้น	3.39	0.89	ปานกลาง
8. มีการคัดแยกขยะประเภทพลาสติก เช่น ถุงพลาสติก ขวดพลาสติก และกล่องโฟมก่อนทิ้งลงในถังขยะ	3.30	0.86	ปานกลาง
9. ชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลเรื่องปัญหาขยะภายในคณะ	3.01	0.94	ปานกลาง
10. ให้ความร่วมมือกับสถาบันฯ เป็นอย่างดีในการช่วยกันแยกขยะ	3.41	0.80	ปานกลาง
ภาพรวม	3.47	0.78	ปานกลาง

4. การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ

งานวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบสมมติฐานลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศและคณะ ที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยภายในสถาบันฯ ที่แตกต่างกันหรือไม่ โดยตัวสถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ t-test สำหรับ 2 กลุ่มประชากรและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-test) สำหรับกรณีมากกว่า 2 กลุ่มประชากร โดยมีสมมติฐานการวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังต่อไปนี้

H_1 : นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Independent Samples t-test ในตารางที่ 5 พบว่ามีค่า p -value เท่ากับ 0.514 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 หมายความว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 5 การทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน

เพศ	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย			$t_{(df)}$	p -value
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ชาย	168	3.4989	0.55783	-0.654 (286.768)	0.514
หญิง	297	3.5317	0.44292		

กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

H_2 : นักศึกษาที่อยู่ในคณะต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test ในตารางที่ 6 พบว่ามีค่า p -value เท่ากับ 0.097 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่านักศึกษาที่อยู่ในคณะต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 6 การทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาที่เรียนคณะที่แตกต่างกัน

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p -value
ระหว่างกลุ่ม	3.802	10	0.380	1.623	0.097
ภายในกลุ่ม	106.348	454	0.234		

กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 63.9 โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.5 ระบุว่ายังไม่เคยได้รับการรณรงค์ถึงการคัดแยกขยะอย่างเหมาะสมจากสถาบันฯ ร้อยละ 71.6 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าเมื่ออยู่ภายในสถาบันฯ มีการคัดแยกขยะก่อนที่จะเป็นบางครั้งมีเพียงร้อยละ 13.1 ที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอหรือทุกครั้ง สาเหตุที่ไม่ได้ทำการคัดแยกหรือคัดแยกเป็นบางครั้งนั้นร้อยละ 44.3 ระบุว่าเนื่องจากในสถาบันฯ ไม่มีถังขยะแยกประเภท ร้อยละ 15.4 ระบุว่าไม่เข้าใจสัญลักษณ์ ผลจากการศึกษาพบว่ามึ้นักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่ทำการคัดแยกขยะอย่างสม่ำเสมอหรือทุกครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ภายในสถาบันฯ ไม่มีถังขยะแยกประเภทที่ชัดเจนและไม่ทั่วถึงทุกจุด ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถดำเนินการคัดแยกขยะได้ทุกครั้ง อีกทั้งอาจเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจที่ชัดเจนในการคัดแยกขยะให้ถูกต้องรวมทั้งขาดการตระหนักถึงผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถาบันฯ จะต้องดำเนินการในการจัดเตรียมถังแยกขยะในจุดต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพียงพอ รวมทั้งมีการรณรงค์ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้ต่อเนื่อง เนื่องจากเมื่อบุคคลต่าง ๆ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆมากขึ้นก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นมีความรู้ เกิดเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม และนำไปสู่พฤติกรรมหรือการแสดงออกทางการกระทำที่ดียิ่งขึ้นต่อไป (ประเทือง ภูมิภัทรคม, 2535)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ปัญหาขยะไม่ใช่ปัญหาระดับบุคคลแต่เป็นปัญหาระดับประเทศที่ทุกคนต้องร่วมมือกัน รองลงมาคือการคัดแยกขยะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และประเด็นที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือการแก้ปัญหาขยะเป็นหน้าที่ของฝ่ายอาคารและสถานที่เท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่านักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีหรือเชิงบวกเกี่ยวกับการจัดการคัดแยกขยะสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตชัย บุญพิทักษ์ (2557) ที่พบว่าบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่มีทัศนคติการจัดการขยะในระดับดี และ งานวิจัยของพิรณัฐ คิตติ และคณะ (2550) ที่พบว่าประชาชนในอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีทัศนคติที่ดีต่อวิธีการและการแก้ปัญหาขยะมูลฝอย ซึ่งถึงแม้ว่าการศึกษามาจากกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันก็ตาม แต่ก็เห็นได้ว่าประเด็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยนับว่าเป็นประเด็นที่ทั้งนักศึกษา ประชาชน หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความเห็นด้วยหรือมีทัศนคติในทางบวก

3. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

โดยภาพรวมพบว่านักศึกษายังมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยในด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ การทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง รองลงมาคือการใช้กระดาษรีไซเคิลในการพิมพ์เอกสารต่าง ๆ และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยในด้านพฤติกรรมที่ต่ำที่สุดคือ การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลเรื่องปัญหาขยะภายในคณะ ทั้งนี้อาจเนื่องจากยังขาดการรณรงค์ที่ชัดเจนและต่อเนื่องจากทางสถาบัน ๆ รวมทั้งยังไม่มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนที่มุ่งให้บุคลากรในสถาบัน ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ถึงขยะที่จะคัดแยกมีเพียงบางคณะและเป็นเพียงบางจุดเท่านั้น

นอกจากนั้นนักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องว่าขยะที่อยู่ในมือควรจะทำอย่างไรในถังขยะใดประเภทใด จึงทำให้เกิดการปฏิบัติเพียงบางครั้งและไม่สามารถที่จะให้ความรู้หรือชักชวนนักศึกษาอื่นให้มีส่วนร่วมได้ จึงส่งผลให้พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของซิดซีย์ บุญพิทักษ์ (2557) ที่พบว่าบุคลากรรองคณบดีปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะในระดับปานกลาง รวมทั้งงานวิจัยของพัชรี ไกรแก้ว (2550) ที่ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของแม่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบางปู อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ก็พบว่าส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่ามีคามจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาเหล่านั้นโดยให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งกองสุขศึกษา (2542) ได้กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมของบุคคลจะมีการพัฒนาตามลำดับและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นผลมาจากความรู้ ความจำ ความเข้าใจและการนำมาประยุกต์ใช้ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงความรู้จะส่งผลทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติ มีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติและก่อให้เกิดความสามารถในการปฏิบัติที่ดี นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลควรใช้วิธีการหลายวิธีร่วมกันเพื่อการปรับพฤติกรรมได้ เช่น การบังคับใช้หรือการออกกฎหมาย การสร้างแบบอย่างที่ดีเพื่อให้เกิด หรือการเลียนแบบจากยอมรับจากสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น เป็นต้น (ประภาเพ็ญ สุวรรณและสวีน สุวรรณ, 2535) ซึ่งพฤติกรรมการคัดแยกมูลฝอยจะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดจากการที่บุคคลเหล่านั้นได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอยและสภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการคัดแยกมูลฝอยรวมทั้งผลกระทบของปัญหามูลฝอยที่มีต่อสภาพแวดล้อม ขณะเดียวกันก็มองเห็นคุณค่าของขยะมูลฝอยจึงลงมือปฏิบัติจริงด้วยการคัดแยกขยะมูลฝอยตามประเภทและชนิดเพื่อช่วยแก้ไขหรือขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นองค์ประกอบด้านความรู้และ

ทัศนคติที่ดีจะสามารถเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรมหรือการปฏิบัติในการคัดแยกขยะมูลฝอยได้ (ประภาพร แก้วสุโกส, 2549)

4. การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศและคณะกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรณากิตติและคณะ (2550) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษาทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการขยะและพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 อย่างไรก็ตามพบว่าผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชิดชัย บุญพิทักษ์ (2557) ที่พบว่าบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการจัดการขยะมากกว่าเพศหญิง และการศึกษาของจิรวรรณ พูลทรัพย์ (2550) ที่ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการกรมพลธิการทหารบกพบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยของทั้งชิดชัย บุญพิทักษ์ (2557) และจิรวรรณ พูลทรัพย์ (2550) มีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงมาก ในขณะที่งานวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ผลจากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นได้ว่านักศึกษาที่ถือว่าเป็นประชากรระดับมัธยมศึกษาของประเทศยังมีพฤติกรรมในการขยะมูลฝอยในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น ขาดอุปกรณ์ที่เพียงพอและเหมาะสม ได้แก่ จำนวนถังขยะสำหรับคัดแยก ที่มีไม่เพียงพอและตั้งในจุดที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งไม่มีป้ายบ่งชี้แสดงตัวอย่างให้ชัดเจนว่าถังขยะแต่ละสีหรือช่องนั้นสำหรับใช้ทิ้งขยะประเภทใด ขาดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ผู้บริหารของสถาบันฯ จะต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนโดยกำหนดนโยบายในการจัดการขยะที่เหมาะสมชัดเจนในทุกคณะ มีการนำหลักการโลจิสติกส์มาประยุกต์ใช้อย่างจริงจังและครบวงจร รวมทั้งให้ความรู้ ความเข้าใจกับทั้งนักศึกษาและบุคลากรในการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อปัญหาขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมและประเทศ รวมทั้งหาแนวทางที่จะนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Solid Waste Recycle) ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญมากเนื่องจากจะช่วยลดปริมาณขยะที่จะถูกส่งไปกำจัดโดยวิธีการฝังกลบหรือเผาทำลายลง

ถึงแม้ว่างานวิจัยนี้จะการศึกษาเพียงเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาภายในสถาบัน ฯ การศึกษาแห่งหนึ่งเท่านั้น แต่ก็ได้สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาซึ่งถือว่าเป็นบุคคลมีการศึกษาสูง

และจะกลายเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี ดังนั้นจึงจำเป็นที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและภาครัฐควรจะต้องนำมาตรการต่าง ๆ มาใช้อย่างเร่งด่วนโดยต้องกำหนดทิศทาง การแก้ปัญหาให้ชัดเจนในด้านนโยบายและกำหนดมาตรการรวมทั้งกลยุทธ์ที่ใช้แก้ไขที่แน่ชัดมีผลในทางปฏิบัติ รมรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจและหาแนวทางในการปลูกจิตสำนึก จัดสัมมนาให้ความรู้ การประกวดให้รางวัลต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดแนวคิดในการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้/เข้าใจอย่างต่อเนื่อง และมีความตระหนักรู้อย่างจริงจังในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี รมรณรงค์ในการคัดแยกขยะบางส่วนที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่โดยการสังเกตและทำความเข้าใจสินค้าต่าง ๆ ก่อนที่จะเลือกซื้อ และก่อนทิ้งลงถังขยะรวมทั้งการออกกฎหมายบังคับใช้ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวและให้ทุนสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัย และนักศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2547). *การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2553). *แผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กองสุศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. (2542). *แนวคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้ในการดำเนินงานสุศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองสุศึกษา.
- กมลทิพย์ ชื่นหมื่นไวย และ อุไรวรรณ อินทร์ม่วง. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะเทศบาลตำบลเทพาชัยอำเภอลง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 4(2), 39-48.
- กันยา สุวรรณแสง. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- จนิษฐ์ ประเสริฐบุรณะกุล. (2558). “Solid Waste” ขยะมูลฝอยสิ่งใกล้ตัวที่ทุกคนควรรู้ มาช่วยกันลดเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น. *นิตยสาร IT*, 41 (มกราคม – มีนาคม), 25-26.
- จิรวัดณ์ พุนทรัพย์. (2550). *พฤติกรรมจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลอากาศทหารบก*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จิตชัย บุญพิทักษ์. (2557). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี*. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลพบุรี. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2558, เว็บไซต์ [http:// www.lopburi.mnre.go.th/download/article/article_20140922112304.pdf](http://www.lopburi.mnre.go.th/download/article/article_20140922112304.pdf).
- ประภาพร แก้วสุกใส. (2549). *การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒองค์กรักษ์*. ปริญญาโท วท.ม. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บรรจง วิทยถาวรวงศ์ และ อิทธิกร จำเเดช. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการแยกขยะครัวเรือนของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารการเงิน การลงทุน การตลาดและการบริหารธุรกิจ*. 1(2), 85-111.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ประเทือง ภูมิภักทรคม. (2535). *การปรับปรุงพฤติกรรม: ทฤษฎีและการประยุกต์*. ปทุมธานี : ฝ่ายเอกสาร
ตำราวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณและสวิง สุวรรณ. (2535). *พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพและสุขภาพศึกษา*.
กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- พัชรวิ ไกรแก้ว. (2550). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของแม่บ้าน กรณีศึกษา:
แม่บ้านเขตเทศบาลตำบล บางปู อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิเชษฐ์ คงนอก. (2555). *การจัดการขยะชุมชน เทศบาลตำบลคอนหาวย อำเภอโนนสูง จังหวัด
นครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พินาณ กิตติ และคณะ. (2550). *ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของ
ประชาชนในอำเภอบำพอม จังหวัดพัทลุง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2557, เว็บไซต์
<http://kb.tsu.ac.th/jspui/bitstream>.
- ศูนย์การจัดการด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (EESH). (2549). *คู่มือ
การบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*.
สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2557, เว็บไซต์ <http://www.ibsr.mahidol.ac.th>.
- สำนักทะเบียนและประมวลผล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2557). *ข้อมูล
จำนวนนักศึกษาปีการศึกษา 2557*. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2557, เว็บไซต์ [http://
www2.reg.kmitl.ac.th/rule/](http://www2.reg.kmitl.ac.th/rule/).
- สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2557). *กทม. เปิดตัวโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยชุมชนก้าวหน้าสู่
มหานคร สีเขียว*. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2558, เว็บไซต์ [http://bangkok.go.th/
environment](http://bangkok.go.th/environment).
- สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2548). *บทสรุปผู้บริหารโครงการศึกษา
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน
ระดับประเทศ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- อรวรรณ พุฒิสุทธิ และสุลพรี แสงกระจ่าง. (2553). *ความเป็นพิษของขยะอิเล็กทรอนิกส์*. วารสาร
พิษวิทยาไทย. 25 (1), 67-76.